

**Orientările ABE
privind
valoarea la risc în situație de criză (VaR în
situație de criză)
EBA/GL/2012/2**

Londra, 16 mai 2012

Statutul prezentelor orientări

1. Prezentul document conține orientări emise în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (denumit în continuare „regulamentul ABE”). În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din regulamentul ABE, autoritățile competente și participanții pe piețele financiare depun toate eforturile necesare pentru a respecta orientările.

2. Orientările definesc punctul de vedere al ABE privind practicile de supraveghere adecvate în cadrul Sistemului european al supraveghetorilor financiari sau modul de aplicare a dreptului Uniunii Europene într-un anumit domeniu. Prin urmare, ABE se așteaptă ca toate autoritățile competente și participanții pe piețele financiare cărora le sunt adresate orientări să le respecte. Autoritățile competente cărora le sunt aplicabile orientările trebuie să le integreze în practicile lor de supraveghere după caz (de exemplu, prin modificarea propriului cadru juridic sau a normelor de supraveghere proprii și/sau a proceselor de supraveghere sau orientare), inclusiv în cazul în care există orientări speciale care vizează în principal instituțiile.

Cerințe de notificare

3. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din regulamentul ABE, autoritățile competente trebuie să comunice ABE dacă respectă sau intenționează să respecte prezentele orientări sau, în caz contrar, motivele nerespectării, până la 16 iulie 2012. În absența oricărei comunicări până la această dată, ABE va considera că autoritățile competente nu respectă orientările. Comunicările se trimit prin intermediul formularului din secțiunea V, la adresa de e-mail compliance@eba.europa.eu, cu mențiunea „EBA/GL/2012/2”. Notificările trebuie trimise de persoane cu autoritatea necesară pentru a raporta conformitatea în numele autorităților competente proprii.

4. Comunicarea autorităților competente menționată la punctul precedent este publicată pe site-ul ABE, în temeiul articolului 16 din regulamentul ABE.

Cuprins

Titlul I – Obiect, domeniu de aplicare și definiții	4
1. Obiect	4
2. Domeniul de aplicare și nivelul aplicării	4
3. Definiții	4
Titlul II – Cerințe privind modelarea de către instituții a VaR în situație de criză	5
A. Identificarea și validarea perioadei de criză	5
4. Durata perioadei de criză	5
5. Numărul perioadelor de criză care trebuie utilizate pentru calibrare	5
6. Abordarea pentru identificarea perioadei istorice adecvate	6
7. Documentație pentru susținerea abordării utilizate pentru identificarea perioadei de criză	7
B. Revizuirea perioadei de criză	8
8. Frecvență	8
9. Monitorizarea perioadei de criză	8
C. Metodologia VaR în situație de criză	9
10. Coerența cu metodologia VaR	9
11. Estimarea substituenților pentru VaR în situație de criză	11
12. Validarea substituenților	12
13. Validarea elementelor de intrare/ieșire ale modelului	13
D. Test de utilizare	13
14. Test de utilizare	13
Titlul III – Dispoziții finale și implementare	14
15. Data aplicării	14

Titlul I – Obiect, domeniu de aplicare și definiții

1. Obiect

Prezentele orientări au ca obiect stabilirea unei înțelegeri comune a autorităților competente din toată Europa cu privire la modelele valorii la risc (VaR) în situație de criză, în vederea asigurării unei mai bune convergențe a practicilor de supraveghere în conformitate cu anexa V la Directiva 2006/49/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/76/UE.

2. Domeniul de aplicare și nivelul aplicării

1. Autoritățile competente solicită instituțiilor să respecte dispozițiile prevăzute în prezentele orientări privind VaR în situație de criză.
2. Prezentele orientări se aplică instituțiilor care utilizează o abordare a modelului intern (AMI) în scopul calculării cerinței de capital pentru riscul de piață în cadrul portofoliului de tranzacționare.
3. Orientările se aplică instituțiilor la nivelul (individual și/sau consolidat) la care este permisă utilizarea modelului de către autoritatea competentă relevantă, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute în prezentele orientări.

3. Definiții

În prezentele orientări se aplică următoarele definiții:

- a. Termenul *instituții* înseamnă instituțiile de credit și firmele de investiții menționate în Directivele 2006/48/CE și 2006/49/CE.
- b. Termenul *date antitetice*, în sensul punctului 6 din prezentele orientări, înseamnă fluctuațiile prețurilor care sunt considerate relevante, indiferent de direcția acestora.
- c. Sintagma *eliminarea tendinței pe termen lung*, în sensul punctului 10 din prezentele orientări, înseamnă un proces cantitativ de înlăturare a trendului din datele istorice. În funcție de pozițiile și de amploarea tendinței, neexcluderea abaterii din datele istorice în vederea simulării variațiilor prețurilor ar putea genera în principal scenarii profitabile și pierderi limitate și extrem de puține.
- d. Termenul *substituent* în sensul punctului 11 din prezentele orientări, înseamnă o variabilă observabilă sau un preț de pe o piață lichidă, utilizat pentru a substitui o variabilă care nu poate fi observată (sau al cărei preț ipotetic nu reflectă tranzacțiile reale de pe o piață lichidă bidirecțională) și care, în consecință, nu poate fi măsurată cu exactitate. Instituțiile utilizează substituenți atât în scopul evaluării, cât și al măsurării riscurilor. Din

perspectivă teoretică, se pot identifica trei tipuri de substituenților: cei aplicați în evaluarea instrumentelor (care afectează adecvarea indicatorilor VaR și VaR în situație de criză ca măsuri de capital), substituenți utilizați pentru calculul VaR (care sunt prezenți și în sistemul de măsurare a VaR în situație de criză) și substituenți care afectează exclusiv calculul VaR în situație de criză.

Titlul II – Cerințe privind modelarea de către instituții a VaR în situație de criză

A. Identificarea și validarea perioadei de criză

4. Durata perioadei de criză

1. Cerința menționată în CRD, potrivit căreia datele istorice utilizate pentru calibrarea măsurii VaR în situație de criză trebuie să acopere o perioadă neîntreruptă de 12 luni, se aplică și în cazul în care instituțiile identifică o perioadă mai scurtă de 12 luni, dar care este considerată un eveniment semnificativ de criză, relevant pentru portofoliul unei instituții.

2. Abordarea care trebuie aplicată pentru a identifica perioada de criză în scopul respectării cerinței prevăzute la alineatul 10 litera (a) din anexa 5 la Directiva 2006/49/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/76/EU, pentru a calcula o măsură de VaR în situație de criză calibrată la o perioadă neîntreruptă de 12 luni de criză financiară relevantă pentru portofoliul unei instituții, este elementul fundamental de determinare a rezultatului modelului și, prin urmare, face obiectul aprobării de către autoritățile competente.

5. Numărul perioadelor de criză care trebuie utilizate pentru calibrare

1. În scopul aprobării perioadei de criză pentru care optează instituțiile, o autoritate competentă este autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată a instituției la nivelul UE, iar în cazul existenței unui model intern recunoscut, de asemenea, la nivelul unei filiale, autoritatea în cauză este autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea acestei filiale a instituției la nivelul UE.

2. În cazul în care autoritățile competente aprobă perioada de criză definită la nivel de grup în conformitate cu articolul 37 alineatul (2) din Directiva 2006/49/CE referitor la articolul 129 din Directiva 2006/48/CE, o perioadă de criză unică trebuie definită exclusiv la nivel de grup.

3. Ca excepție de la punctul anterior, autoritățile competente trebuie să solicite unei instituții la nivelul UE să determine o perioadă de criză diferită la nivelul unei filiale dacă perioada de criză definită pentru grup nu este considerată relevantă pentru

portofoliul filialei. În cazul în care o perioadă de criză unică la nivel de grup este utilizată în cadrul unei instituții care deține o filială cu un model de VaR aprobat la nivel local, instituțiile asigură dovada că această perioadă de criză la nivel de grup este relevantă pentru portofoliul filialei.

6. Abordarea pentru identificarea perioadei istorice adecvate

1. În vederea alegerii perioadei istorice în scopul calibrării, instituțiile trebuie să formuleze o metodologie pentru identificarea unei perioade de criză relevante pentru portofoliile lor actuale, bazată pe una din cele două metode:

- i. abordări bazate pe raționamente, sau
- ii. abordări stereotip.

2. Abordarea bazată pe raționamente nu utilizează o analiză cantitativă detaliată pentru a identifica perioada exactă care trebuie utilizată pentru calibrare, ci o analiză la nivel general a riscurilor inerente existente în portofoliul actual al unei instituții și a perioadelor de criză precedente asociate acestor factori de risc. În cazul în care instituțiile utilizează o abordare bazată pe raționament, aceasta trebuie să cuprindă elemente cantitative de analiză.

3. Abordarea stereotip aplică, pe lângă raționamentul experților, o analiză cantitativă mai sistematică pentru a identifica perioada istorică care reprezintă o criză semnificativă pentru portofoliul actual al unei instituții. Această abordare mai sistematică poate fi utilizată în mai multe privințe:

- i. O abordare bazată pe factorii de risc: o instituție identifică un număr restrâns de factori de risc care sunt considerați substituenți relevanți pentru fluctuația valorii portofoliului acesteia. Datele istorice pentru acești factori de risc pot fi, ulterior, analizate integral în vederea identificării celei mai semnificative perioade de criză (de exemplu, prin identificarea perioadei cu cea mai mare volatilitate a factorilor de risc) din fereastra datelor istorice.
- ii. O abordare bazată pe VaR: perioada istorică este identificată prin operarea întregului model VaR sau a unei aproximări într-o perioadă de timp, în vederea identificării perioadei de 12 luni care generează măsura cu cele mai semnificative rezultate pentru portofoliul actual.

4. Această abordare trebuie utilizată pentru a determina perioada de timp care să genereze mai degrabă un rezultat prudent în ceea ce privește capitalul, decât să reprezinte selectarea perioadei cu cea mai mare volatilitate.

5. Deși instituțiile pot utiliza ambele abordări, în cazul în care este posibil, trebuie preferată abordarea stereotip pentru identificarea perioadei istorice.

6. De asemenea, instituțiile pot combina cele două abordări pentru a limita sarcina de calcul a abordării stereotip. În acest sens, abordarea bazată pe raționament poate

fi utilizată pentru a limita perioadele de date istorice care urmează să fie luate în considerare în abordarea stereotip.

7. Indiferent de abordarea utilizată, instituțiile trebuie să furnizeze dovezi cu privire la faptul că perioada de criză este relevantă pentru portofoliul lor actual și că au luat în considerare, în analizele efectuate, o serie de perioade istorice posibile. De asemenea, instituțiilor trebuie să li se solicite să demonstreze că portofoliul pe care se bazează identificarea perioadelor de criză este reprezentativ pentru portofoliul actual al instituțiilor, de exemplu prin aplicarea abordării de identificare a perioadei de criză, altor portofolii tipice sau anterioare. De exemplu, pentru numeroase portofolii, o perioadă de 12 luni aferentă unor pierderi considerabile din perioada 2007-2008 ar reflecta în mod adecvat o perioadă caracterizată de asemenea tensiuni, însă instituțiile trebuie să examineze și alte perioade relevante pentru portofoliul actual.

8. În niciun caz nu trebuie aplicată ponderarea datelor istorice în cazul determinării perioadei istorice relevante sau al calibrării modelului VaR în situație de criză, întrucât ponderarea datelor în cadrul unei perioade de criză nu conduce la reflectarea pertinentă a pierderilor posibile care pot surveni în perioade de criză pentru portofoliul unei instituții.

9. În sfârșit, autoritățile competente pot solicita instituțiilor să utilizeze date antitetice în calibrarea modelului VaR în situație de criză, în special în cazul în care portofoliul unei instituții este caracterizat de schimbări frecvente de poziție.

7. Documentație pentru confirmarea abordării utilizate pentru identificarea perioadei de criză

1. Indiferent de abordarea aplicată, instituțiile trebuie să elaboreze o documentație solidă pentru a justifica alegerea abordării utilizate. Această documentație trebuie să includă, în orice caz, evaluări cantitative care să confirme alegerea actuală a perioadei istorice și relevanța acesteia pentru portofoliul actual. De asemenea, documentația trebuie să includă modelele utilizate pentru randamentele aferente factorilor de risc.

2. În cazul în care instituțiile aplică o abordare stereotip pentru a identifica perioada de criză, în documentația aferentă trebuie abordate cel puțin următoarele chestiuni:

- i. Justificarea alegerii factorilor de risc utilizați, în cazul în care este aplicată o abordare pe bază de factori de risc și în care este selectat un număr mai mic de factori de risc decât numărul factorilor care au făcut obiectul modelării.
- ii. Justificarea oricărei simplificări, în cazul în care este utilizat un model VaR simplificat pentru identificarea perioadei istorice.

3. În cazul aplicării unei abordări stereotip, conform unui model VaR simplificat, o instituție trebuie să demonstreze în mod corespunzător faptul că măsura simplificată generează în mod direct aceleași rezultate ale VaR precum modelul VaR integral (și, prin urmare, determină cu acuratețe perioada de criză cea mai severă). Această demonstrație trebuie să includă o analiză empirică.

4. În cazul aplicării unei abordări stereotip, care urmărește identificarea perioadei celei mai volatile pentru un set de factori de risc, o instituție trebuie să prezinte dovezi adecvate de confirmare a faptului că o perioadă caracterizată de volatilitate mare este un substituent potrivit pentru o perioadă în care măsura VaR ar avea un nivel ridicat și că lipsa includerii corelărilor sau a altor factori care ar fi reflectați în măsura VaR nu determină stabilirea acestui substituent drept nepotrivit.

B. Revizuirea perioadei de criză

8. Frecvență

1. Cerința CRD potrivit căreia revizuirea perioadei identificate de 12 luni de criză semnificativă trebuie efectuată cel puțin anual de către instituții, presupune că diferite circumstanțe, inclusiv un număr important de tranzacții din portofoliul de tranzacționare sau strategii de tranzacționare specifice pot impune o revizuire mai frecventă a perioadei de criză.

2. Orice modificare a perioadei istorice alese inițial ca urmare a rezultatului revizuirii perioadei de criză trebuie comunicată autorității competente înainte de data prevăzută de aplicare a modificărilor propuse.

9. Monitorizarea perioadei de criză

1. Pe lângă revizuirea periodică menționată mai sus, o instituție trebuie să dispună de proceduri care să asigure în permanență că perioada de criză specificată rămâne reprezentativă, inclusiv în cazul în care condițiile de piață sau structura portofoliului au fost modificate considerabil.

2. În vederea punerii în aplicare a unor proceduri fiabile pentru monitorizarea continuă a relevanței perioadei de criză, o instituție trebuie să documenteze fiabilitatea abordării implementate. Monitorizarea poate fi bazată pe o varietate de factori, care pot fi diferiți în funcție de instituții. Printre factorii care trebuie luați în considerare se numără schimbarea condițiilor de piață, a strategiilor de tranzacționare, precum și a structurii portofoliului. Acești factori pot fi analizați prin comparare cu schimbările survenite în alocarea valorilor de piață sau a valorilor noționale, în coeficienții de încărcare a factorilor de risc, în nivelul VaR sau în gradele de sensibilitate, în distribuția VaR sau a gradelor de sensibilitate de-a lungul portofoliilor și categoriilor de risc, în pierderi și profit și în rezultatele testării ex post sau prin impactul produselor recent aprobate asupra profilului de risc.

- Pe lângă procedurile menționate anterior, monitorizarea VaR în situație de criză în comparație cu VaR trebuie efectuată în mod continuu, întrucât, deși, teoretic, datorită diferențelor survenite în stabilirea parametrilor, VaR în situație de criză poate fi, în mod excepțional, mai mică decât VaR, chiar și la momentul inițial, nu aceasta ar trebui să fie situația din punct de vedere structural. Raportul dintre VaR în situație de criză și VaR din momentul identificării perioadei de criză relevante trebuie utilizat ca valoare de referință pentru monitorizarea permanentă. O diminuare considerabilă a raportului ar indica o posibilă necesitate de revizuire a unei perioade de criză. Un raport subunitar între VaR în situație de criză și VaR este considerat un semnal de avertizare care declanșează o revizuire a perioadei de criză.

C. Metodologia VaR în situație de criză

10. Coerența cu metodologia VaR

- Metodologia VaR în situație de criză trebuie să se bazeze pe metodologia aferentă VaR determinat pe bază curentă, fiind necesare tehnici specifice, după caz, în vederea ajustării modelului VaR determinat pe bază curentă astfel încât să permită obținerea unei măsuri VaR în situație de criză. Prin urmare, orice factor de risc existent în modelul VaR trebuie să fie reflectat în modelul VaR în situație de criză.

- În ceea ce privește standardele utilizate în ambele măsuri și în completarea celor prevăzute în directivă (de exemplu, un nivel de încredere de 99%), instituțiile pot lua în considerare realizarea unei ajustări prin utilizarea rădăcinii pătrate a timpului în vederea determinării valorii la risc în condiții de criză aferente unei perioade de 10 zile. Totuși, date fiind anumite limitări cunoscute ale factorului de ajustare, procesul de validare internă a modelului trebuie să cuprindă o analiză care să demonstreze viabilitatea ipotezelor pe care se fundamentează utilizarea regulii „rădăcinii pătrate a timpului”.

- Deși modelul VaR în situație de criză se bazează pe anumite standarde comune cu VaR determinat în mod curent, altele pot fi diferite, datorită cerințelor explicite prevăzute în directivă sau a incompatibilităților din metodologie în legătură cu conceptul de VaR în situație de criză. În special, acesta este cazul în următoarele domenii:

(i) Durata perioadei de criză

Dat fiind faptul că durata perioadei de criză trebuie să fie de 12 luni, nu este permisă nicio acțiune de diminuare sau de prelungire a perioadei de criză pe baza necesității de coerență între VaR și VaR în situație de criză.

(ii) Cerința de testare ex-post

Factorul de multiplicare m_s utilizat pentru cerințele de capital trebuie să fie cel puțin 3 și să fie amplificat cu un factor complementar cuprins între 0 și 1 în

funcție de rezultatele testării ex-post a VaR. Totuși, testarea ex-post nu este o cerință în sine de determinare a măsurii VaR în situație de criză.

(iii) Periodicitatea calculului VaR în situație de criză

Întrucât CRD prevede efectuarea, cel puțin săptămânal, a calculului VaR în situație de criză, instituțiile pot alege să calculeze măsura mai frecvent, de exemplu zilnic, pentru a coincide cu periodicitatea VaR.

În cazul în care, de exemplu, instituțiile decid calcularea săptămânală a VaR în situație de criză, și presupunând o valoare a indicatorului VaR în situație de criză de o zi majorată până la 10 zile, pentru calculul zilnic al cerințelor de capital pe baza modelelor interne se aplică următoarele:

- a) Aceeași valoare a indicatorului VaR în situație de criză este utilizată pentru următoarele cinci zile lucrătoare consecutive ulterioare operării modelului VaR în situație de criză;
- b) În ceea ce privește calculul valorii medii a indicatorului VaR în situație de criză pe parcursul celor șaiszeci de zile lucrătoare precedente, instituțiile trebuie să utilizeze cele 12 valori anterioare ale indicatorului VaR în situație de criză pentru a calcula această medie;
- c) O instituție trebuie să poată demonstra că, în ziua din săptămâna aleasă pentru calculul VaR în situație de criză, portofoliul acesteia este reprezentativ pentru portofoliul deținut pentru întreaga săptămână, și că portofoliul ales nu duce la o subestimare sistematică a indicatorului VaR în situație de criză în cazul unui calcul săptămânal. De exemplu, dovada că VaR nu este sistematic inferioară în ziua din săptămâna aleasă pentru calculul VaR în situație de criză poate fi considerată suficientă.

4. Standardele VaR în situație de criză pot fi diferite de standardele VaR în alte circumstanțe în care ar putea exista incompatibilități metodologice între modelul aferent VaR determinat în mod curent și modelul VaR în situație de criză. Ca exemplu, modificări în metodologia VaR determinat în mod curent care nu pot fi transpuse în măsura VaR în situație de criză și utilizarea evaluării la nivel local (analiza sensibilității/substituenți) în locul reevaluării totale, care este abordarea preferată pentru VaR în situație de criză.

5. Ca regulă generală, modificări în modelul VaR al unei instituții sau în metodologia VaR trebuie să se reflecte în modificările modelului/metodologiei utilizat(e) pentru a calcula cerința de capital aferentă indicatorului VaR în situație de criză.

6. În circumstanțe excepționale, în cazul în care o instituție poate demonstra că nu poate incorpora îmbunătățiri ale metodologiei VaR determinat în mod curent în VaR în situație de criză, aceste situații trebuie să fie documentate, iar instituția trebuie să

poată demonstra că impactul (de exemplu, în ceea ce privește VaR sau cerințele de capital) care rezultă din evoluțiile indicatorului VaR determinat în mod curent care nu sunt implementate în măsura VaR în situație de criză este limitat.

7. Dacă se utilizează grade de sensibilitate, și nu reevaluarea totală în cadrul unui model VaR, instituția în cauză trebuie să demonstreze că această abordare este în continuare adecvată pentru VaR în situație de criză, în cazul în care sunt aplicate șocuri de mai mare amploare. O abordare bazată pe sensibilitate pentru VaR în situație de criză poate necesita integrarea unor funcții derivate/convexe de ordin mai mare.

8. Orice interval de reevaluare sau matrice de volatilitate aferente pieței spot utilizată trebuie să fie examinată și extinsă, pentru a include șocuri mai puternice în factorii de risc care survin în scenariile de criză. Este preferabilă utilizarea reevaluării totale pentru VaR în situație de criză, cu șocuri aplicate simultan tuturor factorilor de risc.

9. În ceea ce privește calibrarea datelor de piață, procesul de eliminare a tendinței pe termen lung nu este considerat necesar pentru VaR în situație de criză. În cazul în care se observă o deviere considerabilă în datele de piață, utilizarea datelor antitetice este preferabilă respectivului proces de eliminare.

10. Tabelul de mai jos sintetizează principalele aspecte descrise mai sus cu privire la nivelul de coerență dintre aspectele metodologice ale indicatorului VaR determinat în mod curent și ale indicatorului VaR în situație de criză.

Este necesară coerența între VaR și VaR în situație de criză?		
Da pentru...	Nu pentru...	Sub rezerva verificării
Nivelul de încredere	Schema de ponderare	Modificări ale modelelor
Perioada de deținere	Testare ex-post	Utilizarea unor aproximări de serie Taylor
	Durata perioadei istorice de observație	
	Frecvența calculării	Metoda ajustării

11. Estimarea substituenților pentru VaR în situație de criză

1. Deoarece constrângerile referitoare la date care fac necesară utilizarea substituenților pentru VaR determinat în mod curent, devin chiar mai relevante pentru VaR în situație de criză, și deoarece se preconizează că toți substituenții utilizați în VaR vor fi necesari și pentru VaR în situație de criză, deși pot fi necesari substituenți suplimentari, întrucât orice nou factor de risc care nu este prezent în datele istorice ar trebui să necesite în mod natural utilizarea unui substituent pentru calculul VaR, însă doar „temporar” (de exemplu, după un an va exista un volum suficient de informații reale pentru a finaliza o serie de date de 12 luni), același substituent ar trebui să aibă un caracter mai „permanent” pentru scopul indicatorului VaR în situație de criză (datorită caracterului mai constant al seriilor de date istorice).

2. Dacă un factor de risc lipsește din perioada de criză deoarece nu a fost observabil în cursul perioadei respective (de exemplu, pentru un titlu de capital recent listat), instituția poate utiliza alt factor de risc (în acest exemplu, un alt titlu de capital din același sector și cu un profil de activitate și de risc similar) pentru care există informații disponibile și pentru care poate fi demonstrat un comportament corelat foarte strâns cu factorul pe care instituția încearcă să îl surprindă. În cazul în care sunt utilizați acești substituenți, instituțiile trebuie să analizeze dacă este adecvată o ipoteză de corelare de 100% între factorul de risc și substituentul său.

3. Ca alternativă, instituțiile pot pune în corespondență factorul lipsă cu altul, similar în ceea ce privește volatilitatea (deși nu neapărat corelat). În cazul utilizării acestei abordări, instituțiile trebuie să demonstreze că aceasta este prudentă și adecvată.

4. Dacă un model VaR este îmbunătățit prin incorporarea unui factor de risc, o instituție trebuie să îl încorporeze, de asemenea, în calculele sale privind VaR în situație de criză. În anumite cazuri, aceasta poate însemna revizuirea seriilor de date istorice pentru factorii de risc și introducerea unui substituent corespunzător, de exemplu, în cazul în care un nou factor de risc utilizat în scopul evaluării este încorporat în modelul VaR în conformitate cu indicațiile din anexa V alineatul (12) primul paragraf din Directiva 2006/49/CE astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/76/UE.

5. În orice caz, utilizarea acestor substituenți, inclusiv simplificările și eventuale omisiuni comise, vor fi acceptabile doar cu condiția ca acestea să fie bine documentate și ca limitările acestora să fie luate în considerare și abordate în evaluarea capitalului instituției.

12. Validarea substituenților

1. Întrucât validarea unui substituent trebuie efectuată, în linii mari, în același mod pentru VaR și pentru VaR în situație de criză, nu orice indicator validat pentru VaR determinat pe bază zilnică este acceptat în mod automat pentru VaR în situație de criză. Indicatorii utilizați trebuie examinați periodic pentru a fi evaluată adecvarea acestora și pentru a se asigura faptul că aceștia furnizează un rezultat prudent.

2. În ceea ce privește substituenții care ar putea fi utilizați exclusiv pentru scopurile VaR în situație de criză (de exemplu, din cauza lipsei datelor în perioada selectată), o instituție trebuie să garanteze că un factor de risc utilizat ca substituent este prudent.

13. Validarea elementelor de intrare/ieșire ale modelului

1. Toate standardele calitative definite pentru controlul coerenței, acurateței și fiabilității surselor de date aferente VaR determinat pe bază curentă se aplică totodată la nivelul VaR în situație de criză.

2. Toate elementele subiacente pentru care instituțiile nu au un istoric de date suficient de complet încât să acopere perioada de referință trebuie supuse unui șoc prin aproximare, utilizând elemente subiacente contigue (aceeași piață, structură și caracteristici similare). Potrivit aceluiași proces care a fost aprobat pentru modelele interne ale instituțiilor, în vederea asigurării calității datelor istorice utilizate pentru perioada de referință, instituțiile trebuie să documenteze metodologia urmată pentru identificarea și pentru substituirea datelor lipsă. Instituțiile trebuie să efectueze, de asemenea, teste ale impactului potențial al utilizării acestor indicatori.

3. În vederea păstrării inegalităților de arbitraj, este posibil ca instituțiile să fie nevoite să aplice o procedură de curățare a datelor pentru VaR în situație de criză. Într-un astfel de caz, excluderea valorilor extreme din seriile de date trebuie să fie justificată și documentată în mod corespunzător, pentru a nu diminua amploarea evenimentelor extreme.

4. Întrucât VaR în situație de criză implică, prin definiție, aplicarea unor scenarii de criză majoră parametrilor de piață actuali, ceea ce ar putea genera condiții de piață inconsecvente (de exemplu, cursuri la termen negative) mai frecvent decât în calculul unei VaR, instituțiile trebuie să monitorizeze eșecurile de calibrare care s-ar putea materializa. Instituțiile care efectuează o reevaluare totală în cazul estimării indicatorului VaR în situație de criză se pot confrunta mai frecvent cu aceste eșecuri de calibrare decât instituțiile care nu recurg la evaluare totală, nu deoarece eșecurile nu se vor concretiza, ci deoarece metodologia acestora nu le va permite să detecteze eșecurile de calibrare în momentul în care acestea survin.

D. Test de utilizare

14. Test de utilizare

1. Modelul VaR în situație de criză trebuie să facă obiectul unui test de utilizare, prin utilizarea unui rezultat al VaR în situație de criză în decizii de gestionare a riscurilor. Rezultatul VaR în situație de criză trebuie introdus în completarea analizei de gestionare a riscurilor, pe baza rezultatelor zilnice ale unui model VaR. Rezultatele VaR în situație de criză trebuie monitorizate și reexaminat periodic de organele cu funcție de conducere.

2. În cazul în care rezultatele VaR în situație de criză evidențiază o anumită vulnerabilitate la un anumit ansamblu de circumstanțe, instituția trebuie să adopte fără întârziere măsuri de gestionare adecvată a riscurilor respective.

Titlul III – Dispoziții finale și implementare

15. Data aplicării

Autoritățile competente trebuie să implementeze prezentele orientări, integrându-le în procedurile de supraveghere proprii în termen de șase luni de la publicarea orientărilor finale. Ulterior, autoritățile competente trebuie să se asigure că instituțiile respectă efectiv prezentele orientări.